

מסורת הש"ס

(א) [לעיל לז: וט"ן, (ב) כתובות פה, (ג) [סוף מלתא חי' בתמורה כו: בשם רב ספרא ע"ש ועוד בימותא פה, ע"ש, (ד) י"א פקיע, (ה) [ג"ל חרש שטח], (ו) כתובות יח, [גישין גא:], (ז) בס"א: פרעמין, (ח) [לעיל לח:], (ט) תרומות פ"א מ"ב וש"נ,

תורה אור השלם

- בי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשומר ויגב מבית האיש אם יקנאו, הגבב ושלם עינים;

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יהא ליה דלמר למלח, י"ב ויומא לגר לדע"פ דמלח צבי לאטניי והכל ליה קל מתח אפי' לא אמרי פטומי מילי בעלתא נינהו משום דקיון קלא מנעם ליה בשעת הללח והלי דלשתת דסבי הלוי לו. ועיין בפ' א"י דף סו בלשון ובמ"ש התוס': (ב) ד"ה אימור וכו' כדשיימי בי תלתא וכו' כדשיימי בי ארבעה וכו' וכו"ה היבא דא"ל כדלמרי בי ארבעה: (ג) ד"ה הולץ וכו' מהן הס"ד ואח"כ מ"ה הורה ומינח או ממק:

לעזי רש"י

^{גלייש}. פפנים (בידולים טפיליים בעלה האלון)

רבינו חננאל

עפצי דקיימי שיता אורי כל קבא. א"ל לאו ברי ד' הוו מודבני כל קבא. אתר קמיה דרבא וחיביה ללוח למפרעיה ר' זויר. א"ל רמי בר חמא והא את הוא דאמרת כיון דלא רמיא עליהו דשהדיי אנישו ולא ארעיתיו וטעניה דלוח טענא. א"ל רבא קיצותא דתרעא מידבר דכורי אנישו. ובפקום עדים לא אמרין טענתא דלוח טענא. ההוא דא"ל לחבריה הב לי ק' זויר דמסיקנא בך והא שטרא. א"ל לוח ולאו פרעתין. א"ל מלוה הנהו סיטראי נינהו. פי' מצד אחר היו לי עליך ופרעת אחי. אבל מזה השטר לא פרעתי כלום. אמר רב נחמן איתער שטרא. כלומר אפי' כתוב בשטר נאמנות אינו גובה אלא בשבועה. ידייק' מוקתי איתער שטרא ולא קתי אביכול שטרא ש"מ כדאמרין. ואסיקנא והלכתא איתער שטרא. והני מילי דפרעיה באפי שהדי ולא אדכר ליה שטרא. אבל היכא דפרעיה בן ידיהו לדידה מגו דיכול למימר המלוה לא היו דברים מעולם יכולנו ו[מיומן] סיטראי נינהו כאשר מפורש בכתובות פרק הכותב

לאשתו דין ודברים בענין דר' אמי בריה דר' אבהו דנשבע דסיטרא הוו ליה עליה גובה. ואי טעין עליה דסיטראי נינהו היכא דמודיי ליה דאתריי יחיבנהו ליה ומודה ליה נמי דיתבי אמסתחא וקביל זווי דתורי ושעין השתא דסיטראי נינהו אפי' רב פפא מודה דאיתער שטרא: ההוא דא"ל לחבריה מהימנת לי כל אימת דאמרת לא פרענא פרעיה באנפי שהדי.

עפ"י. גל"ש בלע"ז ומעבדין בהן עורות: **אייתי**. מלוה סהדי

דלרצעה ארצעה קיימי ותובע מאתים וזה אומר פרעתין מ"מ אס לא בעפלים פרעתין במעות: **דלא רמיא עליה דאניש**. והאי נמי

לא רמיא עליה לומר בלחיה ענין פרעם אלא פרעתי' סתמא הלכך

לא מזכר וסבור שכך השער ולא הוחזק כפרן ונשבע שפרעם מכל מקום:

מדבר דכיר. והוחזק כפרן: **סיטראי**

נינהו. מזל אחר היית חייב לי:

איטרע שטרא. הואיל ומודה שקיבלם ולא כל כמיניה לומר סיטראי נינהו: **לאו אסורי יהבס** לי. לקנות מהן שוורים לשחיטה למחלית שכר: **אמסתחא**. מקום שמקלדין הבשר ומוכרין: **ולא אידכר** ליה **שטרא**.

שיטול השטר מידו: **מיגו דיכול למימר**

ניי. לא פרעתי' ^א יכול למימר ליה

דרכי אכסו גרסינן. והוא במסכת

כתובות בפרק הכותב (דף פה.) דמטא

כי האי מעשה לדידי: (ה) **ההוא**.

לוח דלמר למלוה בפני עדים בשעת הלואה נאמן אתה עלי כל זמן שתלמר לא התקבלתי ולא אוכל לומר לך פרעתין: **אימור דלמרי** ויל **בסר**

רוז דעוס הני מילי לענין אומדנא.

דשומא כדלמר במסכת ע"ז בפרק

השוכר (דף עב.) א"ל כדשיימי ^א בתלתא

אפי' תרי מגו תלתא כדלמרי בי

תלתא עד דלמרי בתלתא כדשיימי

בד' עד דלמרי בד' וכו"ס כדלמרי

בארצעה: **כיון דנחיס לרעות**.

מתחלה ירד לנמין שהוא יתר מכדי

עדות ודאי לדעות קפיד בתלתא

היימניה ארצעה לא הימניה: שכחתי'

מלפ"ש המשנה' ^א והנני' מפר"ש כח"ן:

מנה לי בידך אמר לו ^א. ובפני עדים

ואמר להם אחס עדי: **נפסיו** לך

פטור. מלשלם ומשצועה דלוריייתא:

אין לך בידי. לא היו דברים מעולם:

חייב. לשלם ואינו נאמן בשצועה שהרי

הוחזק כפרן: **אין לך בידי אלא**

ליטרא כסף פטור. שאין כלן הודאה

ממין הטענה: **לפך**. חלי כור: **פטור**.

דלאו ממין הטענה היא: **ורבן גמליאל**

מחייב. דלא צבי הודאה ממין הטענה:

כדי שמן. כדים מלאים שמן: **והודה**

לו בנקנינים. הכדים י"ש לך בידי בלא

שמן: הואיל והודה מקלס הטענה.

והיה ליה טענו טעין ושערין והודה

לו בלחמ מהן: ^א **או שהוא במקלס**

קרקעות פטור. משצועה דלוריייתא

לא על הקרקעות ולא על הכלים

שאין הודאת קרקעות מביאה לידי

שצועה שאין דין שצועה בקרקעות

כדלמרינן (בכל הנשבעין) (לקמן ע"ב):

הודה במקלס כלים. דלחיכא הודאה

וכפירה בלאו קרקעות: **חייב**. לישבע

אף על הקרקעות על ידי גלגול שצועה

דילפינן לה בפרק קמא דקדושין

(דף סו:) **מקראי: וזקקין**. גורכין:

אין נשבעין על טענה חרש שוטה

וקטן. כגון שטענו ברמיזה דחרש

שדיצרו חכמים בכל מקום לא מדבר ולא שומע ^א:

כתיב ונקרב בעל הבית לשצועה כדלמרינן בציצא קמא (דף סג:):

הס בלא דעת: צנא בטענה אציו. הא דקמי נשבעין בנתינת איש קאלמר שהקטן טוענו אצי מסרו לידך: **והאכלתיו פרס**.

והחזרתי לו חתי והחלתי בידי חייב לישבע על השאר וקטן הצא בטענת אציו לא גרע מטענת עאלמו דהכל: **בטוענו קטן**. ימוס קטן מוצע:

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

מב.

כמ"ד אין לריך לזכר אי נמי כמו שפירש רבינו תס לריך לזכר אמיתות

הדברים כמו שיכול ומכל מקום אי לא משכח להו או אמו ואמרו

להד"ס לא מפסיד וכן מוכח בירושלמי שהביא ר"ח דגרסי' התם הצא

לדון בשטר וחזקה רבי אומר נידון בשטר פירוש שלריך לזכר רבן

שמעון בן גמליאל אומר נידון בחזקה

צא מעשה לפני רבי והורה כרשב"ג

קשיא דרבי אדרבי לא קשיא רבי

לא רצה אלא לעמוד על אמיתת הדבר

ואית דגרס התם צא מעשה לפני

רבי חייל ופרין מינה אדרבי לפי

שתלמידו היה כדפריך בפרק מפנין

(שבת דף קסח.) מדרב הונא אדרב

משום דרב הונא תלמידו דרב הוה

וצקונטרס פירש בריש פרק זה בורר

(פסהדרין דף כג:) למ"ד לריך לזכר

שאס בקש ולא מלא הפסיד:

איטרע שטרא. מפרי"ח וכן ר"ס

לדרך בעל השטר

שצועה שלא נפרע והא דלמרינן בפרק

אלו נערות (כתובות דף לו:) הא שטרא

ריעא לא מגדינן ביה דוקא בדי הך

ריעותא דהתם כיון דמהדר אזיופא

אימור זיופי זיין וחמיס וקשה מההוא

דהכותב (שם פה. ושם) דההוא שטרא

דלחא קמיה דרצא א"ל רב פפא

ידענא ביה דשטרא פריעא הוא א"ל

איכא איניש אחרינא צהדי דמר כו'

וקאלמר לא יהא רב פפא אלא כבת

דרב חסדא והשתא מה היה יכול

לעשות יותר מלהשגיגו דלית ליה

לקרועי כדקמי התם קרעיה ס"ד

והשתא אפילו כל אדם דלא קיס לעד

בגויה נאמן להשגיגו מדי דהוה איה

אחד מעיד שהוא פרוע על כן נראה

דבשטרא ריעא לא מיקרע קרעיה ליה

ולא מיגבא גדינן ביה כי ההוא דלאו

נערות (שם דף לו:): **ורבי איעזר**

בן יעקב לית ליה משיב אבידה

פטור. פירוש במיגו:

אלא

פרעיה באפי תלתא אמר רב פפא כבי תרי הימניה כבי תלתא לא הימניה
א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא ^א אימור דאמרי רבנן דאזלינן בתר רוב דעות ה"מ לענין אומדנא דכמה דנפיש' ^ב בקיאי טפי אבל לענין עדות י'מאה כתרי ותרי כמאה לישנא אחרינא ההוא דא"ל לחבריה מהימנת לי כבי תרי כל אימת דאמרת לא פרענא אול ופרעיה באפי תלתא אמר רב פפא כבי תרי הימניה כבי תלתא לא הימניה מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע תרי כמאה ומאה כתרי ואי א"ל כבי תלתא ואול פרעיה באפי בי ארבעה י'כיון דנחית לדעות נחית לדעות: אין נשבעין על טענת חרש שוטה וקטן ואין משביעין את הקטן: מ"ט אמר קרא י'כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור ואין נתינת קטן כלום: אבל נשבעין לקטן ולהקדש: והא אמרת רישא אין נשבעין על טענת ^א שוטה וקטן אמר רב בבא בטענת אביו ור' אליעזר בן יעקב היא דתניא ^א רבי אליעזר בן יעקב אומר פעמים שאדם נשבע על טענת עצמו כיצד אמר לו מנה לאביך בידי והאכלתיו פרס הרי זה נשבע וזהו שנשבע על טענת עצמו וחכ"א ^א אינו אלא כמשיב אבידה ופטור ור' אליעזר בן יעקב לית ליה משיב אבידה פטור אמר רב בשטענו קטן קטן והאמרת אין נשבעין על טענת חרש שוטה וקטן לעולם גדול ואמאי קרו ליה קטן דלגבי מילי דאבוה קטן הוא אי הכי טענת עצמו טענת אחרים היא טענת אחרים והוראת עצמו כולוהי

ועלה

כתיב ונקרב בעל הבית לשצועה כדלמרינן בציצא קמא (דף סג:):

הס בלא דעת: צנא בטענה אציו. הא דקמי נשבעין בנתינת איש קאלמר שהקטן טוענו אצי מסרו לידך: **והאכלתיו פרס**.

והחזרתי לו חתי והחלתי בידי חייב לישבע על השאר וקטן הצא בטענת אציו לא גרע מטענת עאלמו דהכל: **בטוענו קטן**. ימוס קטן מוצע:

כולוהי

שאתה חייב לאבי כך וכך ולא קטן ממש הוא אלא גדול הוא. ואמאי קרו ליה קטן. והורה

לו [במקצת]. ומתני' ר' אליעזר בן יעקב הוא דאמר כי האי גונא לאו משיב אבידה הוא. אבל משיב אבידה דברי הכל פטור

(ב' ע"י ב"ק פו ע"ב.

נו א טוש"ע חור"מ סימן ע"ט פ"ד

בה ב מיי' פ"ד מהל' פטור

מלוה הלכה ט סמג

עשין לז טוש"ע חור"מ

סימן נח ספיף א:

בב ג מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ג:

ס ד מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ב:

בא ה ו ז מיי' פט"ו

מהל' מלוה הלכה ג ד

סמג שם טוש"ע חור"מ

סימן ע"א ספיף א:

ח מיי' פ"ד מהל' טוען

ונטען הל' טוש"ע חור"מ

פי' מה ספי' ג ופי' פח

ספי' גל:

נו א טוש"ע חור"מ סימן ע"ט פ"ד

בה ב מיי' פ"ד מהל' פטור

מלוה הלכה ט סמג

עשין לז טוש"ע חור"מ

סימן נח ספיף א:

בב ג מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ג:

ס ד מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ב:

בא ה ו ז מיי' פט"ו

מהל' מלוה הלכה ג ד

סמג שם טוש"ע חור"מ

סימן ע"א ספיף א:

ח מיי' פ"ד מהל' טוען

ונטען הל' טוש"ע חור"מ

פי' מה ספי' ג ופי' פח

ספי' גל:

נו א טוש"ע חור"מ סימן ע"ט פ"ד

בה ב מיי' פ"ד מהל' פטור

מלוה הלכה ט סמג

עשין לז טוש"ע חור"מ

סימן נח ספיף א:

בב ג מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ג:

ס ד מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ב:

בא ה ו ז מיי' פט"ו

מהל' מלוה הלכה ג ד

סמג שם טוש"ע חור"מ

סימן ע"א ספיף א:

ח מיי' פ"ד מהל' טוען

ונטען הל' טוש"ע חור"מ

פי' מה ספי' ג ופי' פח

ספי' גל:

נו א טוש"ע חור"מ סימן ע"ט פ"ד

בה ב מיי' פ"ד מהל' פטור

מלוה הלכה ט סמג

עשין לז טוש"ע חור"מ

סימן נח ספיף א:

בב ג מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ג:

ס ד מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ב:

בא ה ו ז מיי' פט"ו

מהל' מלוה הלכה ג ד

סמג שם טוש"ע חור"מ

סימן ע"א ספיף א:

ח מיי' פ"ד מהל' טוען

ונטען הל' טוש"ע חור"מ

פי' מה ספי' ג ופי' פח

ספי' גל:

נו א טוש"ע חור"מ סימן ע"ט פ"ד

בה ב מיי' פ"ד מהל' פטור

מלוה הלכה ט סמג

עשין לז טוש"ע חור"מ

סימן נח ספיף א:

בב ג מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ג:

ס ד מיי' שם טוש"ע שם

ספיף ב:

בא ה ו ז מיי' פט"ו

מהל' מלוה הלכה ג ד

סמג שם טוש"ע חור"מ